

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA

Sprawozdanie z badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego

---

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego SA („Bank”), które zawiera:

- sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 r.;

sporządzone za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.:

- rachunek zysków i strat;
- sprawozdanie z całkowitych dochodów;
- sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym;
- sprawozdanie z przepływów pieniężnych;

oraz

- noty do sprawozdania finansowego zawierające opis przyjętych zasad rachunkowości i inne informacje objaśniające

(„jednostkowe sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone jednostkowe sprawozdanie finansowe Banku:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Banku na dzień 31 grudnia 2019 r., finansowych wyników działalności oraz przepływów pieniężnych za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi Bank przepisami prawa oraz statutem Banku;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, zgodnie z przepisami rozdziału 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości („ustawa o rachunkowości”).

Niniejsza opinia jest spójna z naszym sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 12 lutego 2020 r.

Podstawa Opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”);
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”);
- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań

sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE („rozporządzenie UE”);

- innych obowiązujących przepisów prawa.

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie jednostkowego sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”), przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce. Spełniamy wszystkie

obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IFAC. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach oraz w rozporządzeniu UE.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas naszego badania jednostkowego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia

spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania jednostkowego sprawozdania finansowego jako całości, a przy formułowaniu naszej opinii podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw. Zidentyfikowaliśmy następujące kluczowe sprawy badania:

Utrata wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom

Wartość księgową kredytów i pożyczek udzielonych klientom (z wyłączeniem wycenianych do wartości godziwej przez rachunek zysków i strat) wyniosła 193 809 mln zł na dzień 31 grudnia 2019 r. Wynik z tytułu odpisów na oczekiwane straty kredytowe wyniósł minus 1 008 mln zł za 2019 r. (Noty 11, 24 oraz 25 jednostkowego sprawozdania finansowego).

Kluczowa sprawa badania

W procesie szacowania oczekiwanych strat kredytowych dotyczących kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu lub wartości godziwej odnoszonej w inne dochody całkowite wyróżnia się dwa zasadnicze etapy – pomiar strat oczekiwanych oraz identyfikację istotnego

Nasze procedury

Nasze procedury badania, przeprowadzone przy wsparciu naszych własnych specjalistów z zakresu zarządzania ryzykiem finansowym oraz systemów informatycznych, obejmowały między innymi:

- ocenę stosowanej przez Bank metodyki szacowania odpisów na oczekiwane straty kredytowe pod kątem zgodności

---

wzrostu ryzyka kredytowego lub przesłanek utraty wartości.

Przesłanki utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego identyfikowane są głównie na podstawie terminowości obsługi zadłużenia, sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorców oraz aktualnego poziomu prawdopodobieństwa niewykonania zobowiązania w porównaniu do wartości tego parametru na moment początkowego ujęcia ekspozycji, natomiast odpisy na oczekiwane straty kredytowe są szacowane indywidualnie oraz dla portfeli jednorodnych przy wykorzystaniu metod statystycznych na podstawie parametrów ryzyka metodą portfelową. Parametry ryzyka, takie jak prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania (PD), strata w momencie niewykonania zobowiązania (LGD), czy wartość ekspozycji na moment niewykonania zobowiązania (EAD) są wyznaczone dla jednorodnych grup należności kredytowych w oparciu o dane historyczne, przy uwzględnieniu oczekiwanych warunków makroekonomicznych.

Odpisy na oczekiwane straty kredytowe stanowią szacunek strat kredytowych oczekiwanych w odniesieniu do należności kredytowych na dzień bilansowy w horyzoncie 12 miesięcy bądź całego okresu życia ekspozycji. Obszar ten uznaliśmy za kluczową sprawę badania, ponieważ, biorąc pod uwagę wielkość portfela kredytowego, szacowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe ma istotny wpływ na sprawozdanie finansowe, wiąże się z niepewnością i wymaga od Zarządu zastosowania istotnego osądu. Głównym obszarem ryzyka jest brak identyfikacji istniejących przesłanek utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego oraz dobór niewłaściwych danych do wyznaczenia parametrów modelu statystycznego, które mogą nie odzwierciedlać oczekiwanego poziomu strat kredytowych na dany dzień bilansowy, a także w odniesieniu do kredytów ocenianych indywidualnie ryzyko przyjęcia niewłaściwych założeń w procesie wyceny w zakresie zastosowania scenariuszy odzysku, wyceny zabezpieczeń czy też przyjętych przez Bank terminów planowanych przepływów pieniężnych. Ponadto występuje ryzyko błędów w procesie kalkulacji odpisów.

z wymogami odpowiednich standardów sprawozdawczości finansowej oraz praktyką rynkową;

- ocenę zaprojektowania i wdrożenia oraz testowanie efektywności kluczowych kontroli wewnętrznych, w tym kontroli w środowisku informatycznym, stosowanych w procesie identyfikacji zdarzeń powodujących utratę wartości bądź istotny wzrost ryzyka kredytowego oraz kalkulacji odpisów na oczekiwane straty kredytowe;
  - procedury analityczne w zakresie struktury i dynamiki zmian salda należności kredytowych oraz parametrów odzwierciedlających jakość portfela kredytowego i poziom odpisów (np. udział kredytów przeterminowanych, wskaźnik pokrycia odpisami), mające na celu identyfikację grup należności kredytowych z niedoszacowanymi odpisami aktualizującymi;
  - analizę poprawności identyfikacji przez Bank przesłanek utraty wartości oraz istotnego wzrostu ryzyka kredytowego na całej populacji ekspozycji (np. status przeterminowania, istotny wzrost PD, restrukturyzacja);
  - rekalkulację odpisów na oczekiwane straty kredytowe na próbie należności ze stwierdzoną utratą wartości;
  - krytyczną ocenę założeń oraz danych wejściowych przyjętych dla poszczególnych kluczowych parametrów ryzyka kredytowego, takich jak PD, LGD i EAD poprzez analizę wyników testów przeprowadzonych przez Bank w zakresie poprawności modeli wykorzystywanych w estymacji oczekiwanych strat kredytowych;
  - niezależną rekalkulację wybranych parametrów statystycznych oraz straty oczekiwanej na wybranej próbie ekspozycji;
  - ocenę adekwatności odpisów na oczekiwane straty kredytowe poprzez odniesienie do strat kredytowych poniesionych na portfelu kredytowym w przeszłości;
  - dla należności istotnych analizowanych indywidualnie na podstawie wybranej próby – ocenę poprawności identyfikacji istotnego wzrostu ryzyka kredytowego
-

oraz przesłanek utraty wartości, a dla aktywów z utratą wartości krytyczną ocenę kluczowych założeń przyjętych przez Bank oraz niezależne przeliczenie wartości odpisów.

Ryzyko prowadzenia działalności, sprawy sporne i reklamacje klientów

Na dzień bilansowy rezerwy z tytułu zwrotu części kosztów związanych z udzielonymi kredytami konsumpcyjnymi i hipotecznymi, które zostały przedpłacone przed dniem bilansowym wyniosły 104 mln zł (Nota 34 jednostkowego sprawozdania finansowego). Przychód odsetkowy za 2019 r. został pomniejszony o kwotę 147 mln zł z tytułu przewidywanego zwrotu tych kosztów w okresach przyszłych (Noty 5 oraz 33 jednostkowego sprawozdania finansowego).

Z tytułu ryzyka związanego z obecnymi i potencjalnymi sprawami sądowymi z kredytobiorcami, którzy uzyskali w przeszłości kredyty hipoteczne denominowane lub indeksowane w CHF, saldo portfela kredytowego brutto na dzień 31 grudnia 2019 r. zostało pomniejszone o 422 mln zł, a kwota rezerw wyniosła 29 mln zł (Noty 24, 34 oraz 59 jednostkowego sprawozdania finansowego).

Rezerwy na pozostałe sprawy sądowe i ryzyko prowadzenia działalności wyniosły łącznie 50 mln zł (Nota 34 jednostkowego sprawozdania finansowego).

Kluczowa sprawa badania

Bank działający na rynkach regulowanych narażony jest na ryzyko zmian w interpretacji przepisów prawa oraz zdarzenia (inne niż wynikające z ryzyka kredytowego), które mogą skutkować niższymi niż umowne przepływami pieniężnymi z kontraktów finansowych z klientami lub ujawnieniem się, wynikającego ze zdarzeń przeszłych, obowiązku lub zobowiązania, których uregulowanie będzie wymagać wydatkowania środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne („kwota ryzyka”). Identyfikację takich zdarzeń przez Bank, dokonanie wiarygodnego szacunku kwoty ryzyka oraz ujawnienia w tym zakresie uważamy za kluczową sprawę badania.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. w szczególności odnosi się to do skutków dwóch wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej („TSUE”) z dnia 11 września 2019 r. (sprawa C-383/18) oraz z dnia 3 października 2019 r. (sprawa C-260/18). Chociaż żaden z tych wyroków nie odnosił się bezpośrednio do Banku, to wywołały one skutki, o których piszemy poniżej.

Wyrok TSUE z dnia 11 września 2019 r.

Wyrok zmienił interpretację zapisów Ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim w zakresie obowiązku zwrotu części kosztów związanych

Nasze procedury

Nasze procedury badania obejmowały między innymi:

- ocenę polityki rachunkowości i metodyki kalkulacji szacunków Banku w odniesieniu do ujęcia w sprawozdaniu finansowym skutków finansowych wyroków TSUE oraz innych ryzyk prowadzenia działalności, spraw spornych i reklamacji klientów;
- ocenę funkcjonowania i efektywności kontroli wewnętrznych w zakresie identyfikacji, monitorowania i dokonywania szacunku ryzyka prowadzenia działalności oraz ryzyka wynikającego z reklamacji i spraw spornych z klientami;
- analizę korespondencji, raportów i zaleceń pokontrolnych otrzymanych przez Bank od organów regulacyjnych;
- ocenę wewnętrznych analiz i raportów Banku w zakresie ryzyka braku zgodności z przepisami oraz ryzyka prowadzenia działalności;
- analizę bazy zdarzeń ryzyka operacyjnego pod kątem kompletności zidentyfikowanych ryzyk prowadzenia działalności;
- analizę skarg i reklamacji zgłoszonych przez klientów oraz ich wpływu (w tym potencjalnego) na Bank;
- analizę potwierdzeń spraw sądowych otrzymanych od zewnętrznych kancelarii reprezentujących Bank w tych

z udzielanymi kredytami konsumenckimi w przypadku spłaty kredytu przed kontraktowym terminem wymagalności. Bank dokonał szacunku najbardziej prawdopodobnych wydatków, które będą poniesione w związku z powyższym a które odnoszą się do:

- spodziewanych reklamacji z tytułu dokonanych w przeszłości wcześniejszych spłat kredytów konsumenckich; oraz
- zwrotów, które będą dokonywane w przyszłości w rezultacie wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego.

Bank dokonał również podobnego oszacowania prawdopodobnych wydatków w odniesieniu do kredytów hipotecznych udzielonych na podstawie Ustawy z dnia 23 marca 2017 r. o kredycie hipotecznym oraz o nadzorze nad pośrednikami kredytu hipotecznego i agentami.

Wyrok TSUE z dnia 3 października 2019 r.

W wyniku wyroku zwiększyła się liczba pozwów przeciwko Bankowi wnoszonych przez kredytobiorców, którzy zaciągnęli w przeszłych latach kredyty hipoteczne denominowane lub indeksowane w CHF („kredyty CHF”). Bank ocenił, iż wzrost ten może utrzymać się przez pewien czas w przyszłości, co przy braku jednolitej linii orzeczniczej w tym zakresie może skutkować niższymi oczekiwanymi przepływami pieniężnymi z tytułu kredytów CHF niż te wynikające z zawartych umów. W celu określenia szacunku nowych oczekiwanych przepływów pieniężnych z portfela kredytów CHF Bank dokonał między innymi oceny prawdopodobieństwa różnych scenariuszy w zakresie przyszłych możliwych wyroków sądów w odniesieniu do spraw dotyczących kredytów CHF udzielonych przez Bank, dokonał oszacowania najbardziej oczekiwanej liczby nowych pozwów oraz horyzontu czasowego, w którym one mogą wystąpić.

Szacunki ryzyka wynikającego z obu wyroków TSUE obarczone są istotną niepewnością w zakresie między innymi liczby reklamacji i stopy przedpłat kredytów konsumenckich oraz hipotecznych w przyszłości, liczby przyszłych pozwów dotyczących kredytów hipotecznych denominowanych lub indeksowanych w CHF oraz możliwych rozstrzygnięć istniejących i oczekiwanych sporów.

postępowaniach oraz dokonanego przez te kancelarie szacunku skutków finansowych wynikających z tych spraw;

- analizę opinii prawnej zawierającej ocenę wyroku TSUE z dnia 3 października 2019 r. dla Banku w kontekście innych wyroków sądów powszechnych w Polsce w podobnych sprawach wydanych po wyroku TSUE, z uwzględnieniem charakterystyki praktyk i wzorców umownych wykorzystywanych przez Bank dla kredytów CHF oraz ocenę prawdopodobieństwa kształtowania się określonych przez Bank scenariuszy w zakresie możliwych rozstrzygnięć;
- ocenę racjonalności założeń odnośnie liczby spodziewanych roszczeń ze strony klientów na podstawie zaobserwowanych w Banku trendów w tym zakresie, a także skali zgłaszanych reklamacji w innych sporach w latach poprzednich;
- analizę historyczną trafności szacunków dokonanych w okresach przeszłych z perspektywy strat, które wystąpiły w kolejnych okresach;
- analizę poprawności istotnych danych wejściowych wykorzystanych do sporządzenia szacunków na ryzyka wynikające z obu wyroków TSUE poprzez ich uzgodnienie do odpowiednich systemów informatycznych Banku;
- analizę wrażliwości szacunków na zmiany w kluczowych założeniach oraz biorąc pod uwagę powyższe, ocenę czy przyjęty poziom istotnych założeń wskazuje na stronniczość Zarządu;
- niezależne określenie przez nas zakresu racjonalnie prawdopodobnych założeń, w tym alternatywnych, dokonanie na tej podstawie własnego szacunku i porównanie z oszacowaniem Banku;
- ocenę kompletności i poprawności ujawnień wymaganych przez MSSF, które są związane z zaprezentowanymi szacunkami.

Wartość firmy – ocena pod kątem utraty wartości

Wartość księgową wartości firmy wyniosła na dzień 31 grudnia 2019 r. 871 mln zł (Nota 26 jednostkowego sprawozdania finansowego).

Kluczowa sprawa badania

Wartość firmy wykazana w jednostkowym sprawozdaniu finansowym powstała z tytułu nabycia w latach ubiegłych i połączenia z Bankiem spółek Nordea Bank Polska SA i Centrum Finansowe Puławska Sp. z o.o.

Zgodnie z wymogami odpowiednich standardów sprawozdawczości finansowej, Bank przeprowadza test na utratę wartości wartości firmy nie rzadziej niż raz w roku.

W ramach omawianego testu wartość firmy przypisywana jest do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne („OWŚP”) jednostki przejmującej, które zgodnie z oczekiwaniami mają odnieść korzyści z tytułu synergii uzyskanej w wyniku takiego połączenia. Wartość księgową powyższych OWŚP jest następnie porównywana z ich wartością odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna szacowana jest zasadniczo na podstawie wartości użytkowej poszczególnych OWŚP, tj. bieżącej szacunkowej wartości ich przyszłych przepływów pieniężnych z uwzględnieniem wartości rezydualnej.

Oszacowanie wartości użytkowej jest procesem złożonym i wymaga zastosowania istotnych osądów oraz założeń dotyczących przyszłych przepływów pieniężnych, stopy dyskonta, w tym stopy wolnej od ryzyka, premii za ryzyko rynkowe, parametru beta oraz stopy wzrostu w okresie rezydualnym. Prognozy te obarczone są znaczącym ryzykiem zmian ze względu na zmieniające się warunki ekonomiczne.

Nasze procedury

Nasze procedury badania obejmowały między innymi:

- ocenę zaprojektowania i wdrożenia kontroli wewnętrznych Banku w procesie testowania wartości firmy pod kątem utraty wartości, w tym w szczególności w zakresie terminowości sporządzania testu na utratę wartości firmy oraz analizy i zatwierdzania wyników testu przez osoby do tego uprawnione;
- ocenę poprawności osądów Banku w zakresie przypisania wartości firmy do poszczególnych OWŚP na podstawie naszej znajomości działalności Banku;
- przy wsparciu naszych własnych specjalistów z zakresu wycen, ocenę czy model wykorzystywany przez Bank do szacowania wartości użytkowej OWŚP spełnia wymogi odpowiednich standardów sprawozdawczości finansowej;
- krytyczną ocenę poprawności przyjętych przez Bank założeń i dokonanych szacunków służących określeniu wartości użytkowej poszczególnych OWŚP, do których przypisano wartość firmy, w tym:
  - ocenę prognozowanych wyników finansowych poprzez odniesienie do historycznych wyników oraz jakości procesu budżetowania w okresach poprzednich;
  - ocenę przedstawionych modeli kalkulacji wartości użytkowej (pod kątem matematycznej poprawności oraz logicznej spójności) oraz ocenę racjonalności przyjętych przez Bank założeń makroekonomicznych poprzez porównanie do danych rynkowych, w tym założeń dotyczących stopy dyskonta (stopy wolnej od ryzyka, premii za ryzyko rynkowe, parametru beta) oraz stopy wzrostu w okresie rezydualnym.
- ocenę poprawności oraz kompletności ujawnień w jednostkowym sprawozdaniu finansowym w zakresie wartości firmy oraz jej testowania pod kątem utraty wartości

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Banku za jednostkowe sprawozdanie finansowe

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, jednostkowego sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz z obowiązującymi Bank przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Banku uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie jednostkowego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając jednostkowe sprawozdanie finansowe Zarząd Banku jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Banku do kontynuowania

działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Banku albo zamierza dokonać likwidacji Banku, zaniechać prowadzenia działalności, albo gdy nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania prowadzenia działalności.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości Zarząd oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby jednostkowe sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w tej ustawie. Członkowie Rady Nadzorczej Banku są odpowiedzialni za nadzór nad procesem sprawozdawczości finansowej Banku.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie jednostkowego sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy jednostkowe sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników podejmowane na podstawie jednostkowego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd Banku, obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia jednostkowego sprawozdania finansowego

spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej Banku;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;
- wyciągamy wnioski na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości

oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania jednostkowego sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w jednostkowym sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania jednostkowego sprawozdania finansowego. Przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść jednostkowego sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy jednostkowe sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Banku informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania

oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Przekazujemy Komitetowi Audytu Banku oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz informujemy o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Komitetowi Audytu Banku wskazaliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania jednostkowego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy uznając je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu z badania jednostkowego sprawozdania finansowego, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają ich publicznego ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że sprawa nie powinna być komunikowana w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje wynikające z jej ujawnienia przeważałyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Inne informacje, w tym sprawozdanie z działalności

Inne informacje

Na inne informacje składają się:

- list Prezesa Zarządu;
- Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej sporządzone łącznie ze Sprawozdaniem Zarządu z działalności Banku za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2019 r. („Sprawozdanie z działalności”) wraz z oświadczeniem o stosowaniu ładu korporacyjnego i oświadczeniem na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości, które są wyodrębnionymi częściami tego Sprawozdania z działalności oraz

zawartym w nim oświadczeniem Zarządu Banku odnośnie sporządzenia Sprawozdania z działalności;

- oświadczenie Rady Nadzorczej dotyczące Komitetu Audytu; oraz
- ocena Rady Nadzorczej wraz z uzasadnieniem dotycząca skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej, jednostkowego sprawozdania finansowego oraz Sprawozdania z działalności w zakresie zgodności z księgami, dokumentami oraz ze stanem faktycznym (razem „Inne informacje”).

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za Inne informacje zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa.

Zarząd oraz członkowie Rady Nadzorczej Banku są zobowiązani do zapewnienia, aby

Sprawozdanie z działalności wraz z wyodrębnionymi częściami spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Nasza opinia z badania jednostkowego sprawozdania finansowego nie obejmuje Innych informacji.

W związku z badaniem jednostkowego sprawozdania finansowego naszym obowiązkiem jest zapoznanie się z Innymi informacjami, i czyniąc to, rozważenie, czy nie są one istotnie niespójne z jednostkowym sprawozdaniem finansowym, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone. Jeżeli na podstawie wykonanej pracy stwierdzimy istotne zniekształcenie w Innych informacjach, to jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszym sprawozdaniu z badania.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jest również wydanie opinii, czy Sprawozdanie z działalności zostało sporządzone zgodnie

z mającymi zastosowanie przepisami prawa oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Ponadto zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach jesteśmy zobowiązani do wydania opinii, czy Bank w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego zawarł informacje wymagane przepisami prawa lub regulaminami, a w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami prawa i informacjami zawartymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym oraz do poinformowania, czy Bank sporządził oświadczenie na temat informacji niefinansowych.

Opinia o Sprawozdaniu z działalności

Na podstawie pracy wykonanej w trakcie badania jednostkowego sprawozdania finansowego, naszym zdaniem, Sprawozdanie z działalności, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa; oraz
- jest zgodne z informacjami zawartymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Opinia o oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego

Naszym zdaniem, w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, które jest wyodrębnioną częścią Sprawozdania z działalności, Bank zawarł informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim („rozporządzenie”).

Ponadto naszym zdaniem informacje określone w paragrafie 70 ust. 6 punkt 5 lit. c-f, h oraz lit. i rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego, we wszystkich istotnych aspektach:

- zostały sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, oraz
- są zgodne z informacjami zawartymi w jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Informacja na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach potwierdzamy, że Bank sporządził oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o którym mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część Sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

Oświadczenie na temat Innych informacji

Ponadto oświadczamy, że w świetle wiedzy o Banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas naszego badania jednostkowego sprawozdania finansowego nie stwierdziliśmy

w Sprawozdaniu z działalności oraz pozostałych Innych informacjach istotnych zniekształceń.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Informacja o przestrzeganiu regulacji ostrożnościowych

Zarząd Banku odpowiada za zapewnienie zgodności działania Banku z regulacjami ostrożnościowymi, w tym za prawidłowość ustalenia współczynników kapitałowych.

Naszym obowiązkiem jest poinformowanie w sprawozdaniu z badania, czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych określonych w odrębnych przepisach, w szczególności czy Bank prawidłowo ustalił współczynniki kapitałowe przedstawione w nocie 63 „Adekwatność kapitałowa”.

Celem badania jednostkowego sprawozdania finansowego nie było wyrażenie opinii na temat przestrzegania przez Bank obowiązujących

regulacji ostrożnościowych, a zatem nie wyrażamy opinii na ten temat.

W oparciu o przeprowadzone badanie jednostkowego sprawozdania finansowego informujemy, że nie zidentyfikowaliśmy przypadków naruszenia przez Bank w okresie od dnia 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r. obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach, w szczególności w zakresie prawidłowości ustalenia przez Bank współczynników kapitałowych na dzień 31 grudnia 2019 r., które mogłyby mieć istotny wpływ na jednostkowe sprawozdanie finansowe.

Oświadczenie na temat świadczenia usług niebędących badaniem sprawozdania finansowego

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczymy zabronionych usług niebędących badaniem, o których mowa w art. 5 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia UE oraz art. 136 ustawy o biegłych rewidentach.

Usługi niebędące badaniem sprawozdań finansowych, które świadczymy na rzecz Banku w badanym okresie zostały ujawnione w nocie 51 jednostkowego sprawozdania finansowego.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani po raz pierwszy do badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Banku uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 11 marca 2015 r. oraz ponownie w kolejnych latach, w tym uchwałą z dnia 26 stycznia 2017 r. do badania

rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2019 r. Całkowity nieprzerwany okres zlecenia badania wynosi 5 lat począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2019 r.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

Tadeusz de Ville

Komandytariusz, Pełnomocnik

Katarzyna Łącka-Dziekan

Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 13131

Warszawa, 12 lutego 2020 r.